

KUTAS KÁLMÁN VERSEI

F e n n s í k o n

Magasság. Fennsík. Itt csak néhány csúcs van.
M a d á c h, P e t ő f i e csúcsok neve.
A lángelméknek tiszta fényjele
az ormokon. Fönséggel nő fel túlhan

Shakespeare —, s az Osszián-hegy elborultan.
Bach, Beethoven hegygé kövült zene.
A szirtsoport — nézd! — mint hasít bele
az égbe, mozdulatlan kék azurban!

Mily gyér a lánynom itt, s magát az ember
paráynak érzi. Csak szent félelemmel
tudok távol-nagyoknak inteni...

...Magam vagyok, s míg járok fent az ormon:
hódotatom a homlokomon hordom.
Nincs emberi itt — minden isteni.

A r a n y J á n o s

„Szülőföldem Szalonta
Nem szült engem szalonba...” A. J.

Tízmillió gyertya ég ott!... Szalon tán?
Nem! Zsuppos ház, előtte padka van.
Öreg ül rajta: nagy költőnk, Arany —
Szívgyertyáink lobognak Nagyszalontán.

Padon ül Ő? Nem! Egy évszázad ormán —
Kezében lant, a húrja színarany,
s zenéjét hallgatja a parttalan
Idő: Homér dalol? vagy Osszián?

A K ö l t é s z e t mihozzánk költözött?
és alföldi magyarnak öltözött
oly szellemmel, mely emberelmén túl van — ?

Költőnkben zengett? Majd tovaröpült?...
Nemzetlelkünkben ritka ünnep ül:
A KÖLTÉSZET él köztünk Aranyunkban.

B e r z e n y i - e m l é k m ű

Mély háttérből feljönni kiket látok?
Egész sereg. Kezükben fényes ásók.
No, nézd! No, halld! A hangjuk mennydörög:
„Nagy költőt temetünk mi, óriások!”
„Én mélyre le...” „Én föld szivéig ások...”
Tágnak lent a megásott körök.

Koporsót hoz más óriások válla.
Arany koporsót!... Sírva körülállja
— Ó, nézd!... Ó, lásd!... — ritka szellemcsapat:
Harmónia, Bölcsesség, Fátum, Szépség,
s — hogy a ritka alkalmat el ne vétsék —
sok halhatatlanító pillanat.

Kövek kiáltnak, ahol elhaladnak —
ritmusai zendülnek ősi dalnak,
mint bűgő, vihartépett orgonák.
Átváltozik itt minden különösre —
a Gyász fönsséggel sugárzó köntösbe —
Fáklyák sora lángolva lobbot ad.

Mi az, ami áttör koporsófedélen?
ráhulló hanton? mécs, borongó éjen?
S e sokaság!... Nem egy nemzet temet?...
Hullanak alá szellemszentelt göröngyök,
virághalmok, villámzó fényű gyöngyök —
Érezni halhatatlan lelkeket.

S hogy véget ér a szertartási ünnep,
új óriások ércötömbökkel jönnek
s kezük gúlát égmagasba emel —
Az alkotás késő-koroknak készül —
Gyémántbetűk ragyognak az Emlékműn,
hol egy nemzet Ó d á k a t énekel.

Z e n é l t s z í v e a f á n a k

Hullong körül az alkony finom hamva —
a hegytetőn elomlik mély nyugalma.

Sarunk leoldva lépegetünk halkan
mi: vándorok az életalkonyatban,

tölgyfák alatt — Östikkú naplemente.
Az árnyékok nőnek már végtelenbe.

Hű társam szól: „Árnyék szeretnék lenni,
e tölgyárnyékba olvadva pihenni,

s ide idézni búsat, fáradottat...
Sokan lennének?!...” — mint egy himnuszt daloltad.

Bűgött a lomb. S mint hangja orgonának,
ím, lüktetőn zenélt szíve a fának:

„Magasban élve végtelenbe látunk —
s árnyékot adni: ez a hivatásunk.”

...Riadt fecskék szálltak az érchuzalra.
Szárnyverdesve vártak zengő viharra.

Lobogtak fénylő villámok a fára,
nagy mélyárnyékú tölgyfaóriásra...

...Szél sírt. Felkelt a nap. A földre döntött
fa holt fején glóriafény szövődött.

Jöttek, kik egykor már-már összeestek
és lángözönben hús árnyat kerestek:

a Vándorok — s nyugalmat i t t találtak...
Szellemsoportok ünnepin felálltak.

Komor hangon magasztos gyászdalt búgtak —
holt óriásra zokogva borultak. — —

...Hány tölgy dől ki!... Mi marad?... Csak a hamva?...
Nagy árnya mély nyugalmát visszahagyja.